

SDG's

Campagnehandleiding

Week van de Duurzame Gemeente 2023

VVSG

LOKALE HELDEN

VOOR GLOBALE DOELEN

Week van de duurzame gemeente

Inhoud

1.	Waarom meedoen aan de Week van de Duurzame Gemeente?	3
2.	Wat houdt de campagne in?	4
	Opzet: Lokale helden voor globale doelen	4
	Kwaliteitsvol onderwijs en levenslang leren voor iedereen	4
	Wat doe je als deelnemende gemeente?	6
3.	Hoe neem je deel aan de campagne?	7
4.	Hoe duid je duurzame helden aan?	7
5.	Welk campagnemateriaal krijg je van de VVSG?	9
	Voor de gemeente	9
	Voor de duurzame helden	9
6.	Hoe zetten we duurzame helden in de kijker?	10
7.	Hoe maken we de link naar concrete engagementen op beleidsvlak?	11
8.	Tijdslijn: de campagne stapsgewijs	12
9.	Inspiratie voor de helden	12
10.	BIJLAGEN	13
	10.1 Mogelijke duurzame helden (onderwijs & andere)	13
	10.2 SDG-lesmateriaal voor scholen	16
	10.3 Keynote sprekers rond thema's SDG 4	17

1. Waarom meedoen aan de Week van de Duurzame Gemeente?

Omdat je wil uitpakken met de fantastische duurzame helden uit jouw gemeente! Maar vooral omdat ...

België op 25 september 2015 de Agenda 2030 voor Duurzame Ontwikkeling van de Verenigde Naties ondertekende, die 17 duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (Sustainable Development Goals of SDG's) omvat. De SDG's verenigen internationale afspraken rond armoedebestrijding, klimaatactie, rechtszekerheid, ... en nodigen uit tot een integrale aanpak, over beleidsdomeinen heen. De Agenda 2030 is universeel en roept elk land en elke actor wereldwijd op om zijn verantwoordelijkheid te nemen. Als overheidsniveau het dichtst bij de burger, zijn lokale besturen een doorslaggevende actor in het slagen van deze agenda.

De vertaalslag maken van internationale doelstellingen naar het lokale niveau is niet eenvoudig. Vlaamse gemeenten kunnen daarom rekenen op ondersteuning van de VVSG. We bieden publicaties, tools, vormingsdagen rond de SDG's en sinds 2018 ook de jaarlijkse campagne 'Week van de Duurzame Gemeente' waarbij gemeenten lokale duurzame helden in de kijker zetten.

Verschillen lokale initiatieven dragen uiteraard bij aan de SDG's. De Week van de Duurzame Gemeente geeft de kans om deze initiatieven zichtbaarheid te geven in de eigen gemeente en ver daarbuiten. Om lokale acties te verbinden met een globale agenda. Vlaamse lokale besturen worden wereldwijd gezien als pioniers wat betreft het lokaal vertalen van de SDG's. Die voortrekkersrol zetten we tijdens de campagneweek samen in de verf.

Opeenvolgende mondiale crisissen – de coronapandemie, de klimaatverandering, de oorlog in Oekraïne – hebben een voelbare lokale impact en leggen de verbondenheid tussen de sociale, ecologische en economische dimensies van duurzaamheid steeds verder bloot. Wereldwijd klinken stemmen om onze maatschappij beter en duurzamer (her)op te bouwen. De SDG's zijn hierbij een blauwdruk, niet alleen om op korte termijn de schade te herstellen maar om ook op lange termijn de transitie te maken naar een duurzame, veerkrachtige samenleving.

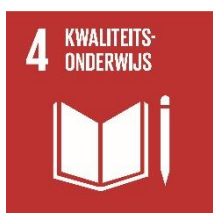

2. Wat houdt de campagne in?

Opzet: Lokale helden voor globale doelen

Deelnemers geven de SDG's lokale gezichten in hun gemeente door 'duurzame helden' aan te duiden. De helden zijn burgers, organisaties, verenigingen, scholen, bedrijven of andere groepen die in hun werk of activiteiten bijdragen aan een duurzame samenleving. Door breed te communiceren over deze helden, verhoogt het lokaal bestuur de bekendheid van de SDG's én zet ze bestaande duurzame initiatieven in de kijker.

In 2023 ligt de focus op helden voor SDG 4. We vieren scholen, leerkrachten maar even goed ondernemingen, organisaties en individuele burgers die bijdragen aan

- de toegang tot onderwijs, hier bij ons en in het Globale Zuiden
- kwaliteitsvol en veilig onderwijs
- wereldburgerschapeducatie en educatie duurzame ontwikkeling (EDO)
- levenslang leren voor iedereen

De VVSG levert deelnemende gemeenten het nodige materiaal aan om de helden zichtbaar te maken, zowel in de gemeentelijke gebouwen als digitaal.

Tijdens de campagneweek hijsen alle deelnemende gemeenten de **SDG-vlag** aan hun gemeentehuis, met een officieel moment op 25 september. Idealiter maakt de gemeente er een feestelijk moment van, samen met bestuur, personeel, helden en lokale pers.

De website www.duurzamegemeente.be is de draaischijf van de campagne: je vindt er voorstellingspagina's van de duurzame helden, een overzicht van deelnemende gemeenten, inspiratie voor de organisatie van de campagneweek, foto's en filmpjes van de activiteiten, en laagdrempelige info over de SDG's.

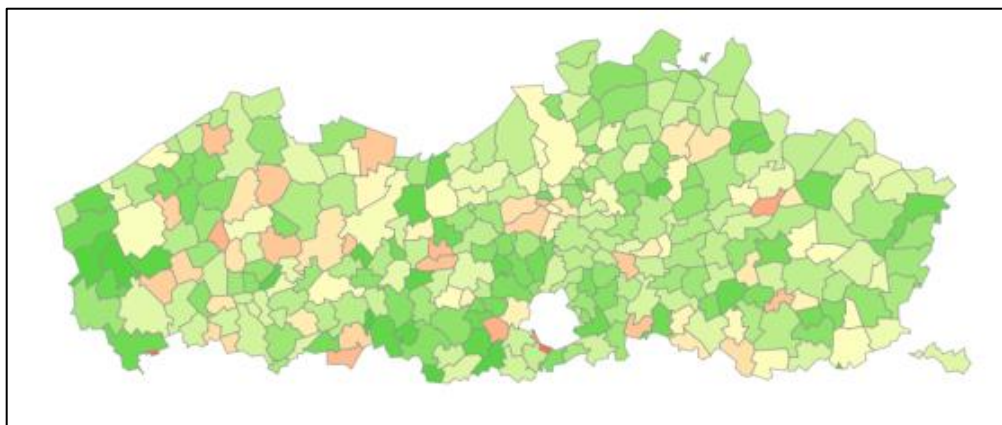
Dit jaar voegen we een nieuw campagne-element toe: de **SDG-tijdcapsule**. Gemeenten verzamelen bij hun helden, scholen en burgers wensen voor een duurzame gemeente in 2030. Meer informatie in hoofdstuk 5.

Kwaliteitsvol onderwijs en levenslang leren voor iedereen

Na brede campagnethema's als klimaat (2021) en inclusie (2022), leggen we de focus dit jaar op scholen als lokale partner voor het inzetten op de SDG's, en daarmee vooral ook op SDG 4: passende en toegankelijke scholing is van belang voor alle leeftijdsgroepen en in alle levensfasen, van kleuter- en basisonderwijs tot beroeps- en hoger onderwijs, en daarna via levenslang ontwikkelen. Hoewel Vlaanderen in een globale context goed scoort op kwaliteit van en toegang tot onderwijs, zijn er nog heel wat zaken waaraan we kunnen werken. Lokale besturen zijn vragende partij voor concrete tools en goede praktijken rond een aantal uitdagingen i.v.m. onderwijs.

Schooluitval

Data-analyse die de VVSG liet uitvoeren in het kader van het Vlaamse SDG-rapport 2023, tonen o.a. aan dat Vlaamse gemeenten in het algemeen hoog scoren qua kleuterparticipatie, maar dat er nog duidelijke uitdagingen liggen op het vlak van schoolse vertraging en vroegtijdig schoolverlaten, vooral in de steden en met een belangrijke risicogroep onder de mensen met een migratieachtergrond.

Grafiek vroegtijdige schoolverlaters secundair onderwijs, gemiddelde van cijfers voor niet-Belgen, niet-EU, vrouwen en algemene cijfers 2020 en 2021. Bron: www.sdgmonitor.be

Lokale besturen maar ook andere lokale spelers kunnen hierop inzetten met projecten rond o.a. huiswerkbegeleiding, zomerscholen voor anderstaligen, spijbelpreventie, leerwegbegeleiding, verbindend schoolklimaat of welzijn op school. Ook kwalitatieve baby- en kleuteropvang is een belangrijke eerste stap in de ontwikkeling en kansen van kinderen. Goede praktijken rond inclusie, gezondheid, milieubewustzijn of innovatie in kinderopvanginitiatieven verdienen dus zeker applaus tijdens de Week van de Duurzame Gemeente 2023.

Andere actiegebieden voor SDG 4 die we tijdens de campagneweek in de kijker willen zetten, zijn levenslang leren, armoede op school, innovatieve wereldburgerschapeducatie & EDO, en recht op onderwijs wereldwijd.

- ⇒ Technologie, maar ook de toenemende individualisering, flexibilisering en het actief ouder worden hertekenen onze loopbanen en arbeidsrelaties. Kennis opdoen blijft de sleutel. Duaal leren of leren op de werkvloer maakt opgang. Dit kan zowel tijdens de studies zelf als in het volwassen leven. Er komen ook meer leervormen zoals afstandslernen, open online cursussen en informeel leren in de vrije tijd. Lokale besturen, bedrijven en organisaties die **levenslang leren** aanmoedigen, dragen bij aan de duurzame toekomst van zowel hun medewerkers als de brede maatschappij.
- ⇒ Sinds 2014 blijft de **kinderarmoede** stijgen in ons land. Kinderen die in armoede leven, ervaren drempels op vlak van toegang tot huisvesting, gezondheidszorg, vrije tijd maar ook onderwijs. Lokale besturen kunnen via de OCMW's en door rechtstreekse samenwerking met scholen helpen bij bijvoorbeeld het verlichten van de schoolfacturen, het aanbieden van gezonde voeding op school of het creëren van toegankelijke huiswerkplekken. Lokale organisaties en brugfiguren kunnen een rol

spelen bij o.a. het wegnemen van drempels voor gezinnen om tegemoetkomingen aan te vragen.

- ⇒ SDG 4 streeft ook specifiek naar de “vorming omtrent duurzame ontwikkeling en duurzame levenswijzen, mensenrechten, gendergelijkheid, de bevordering van een cultuur van vrede en geweldloosheid, wereldburgerschap en de waardering van culturele diversiteit en van de bijdrage van de cultuur tot de duurzame ontwikkeling” (subdoelstelling 4.7). Educatieve organisaties wereldwijd maar ook scholen en lokale besturen zelf ontwikkelden reeds heel wat origineel materiaal om met leerlingen en andere burgers aan de slag te gaan rond **wereldburgerschap** en duurzame ontwikkeling.
- ⇒ Ieder kind heeft het recht om naar school te gaan. Het is een van de basisrechten die zijn vastgelegd in het Verdrag voor de Rechten van het Kind. Gemeentebesturen, scholen en andere lokale actoren kunnen zich inzetten voor het **recht op onderwijs** wereldwijd, door bijvoorbeeld een stedenband of scholenband aan te gaan of door projecten in het globale Zuiden te steunen rond alfabetisering, onderwijs voor meisjes, veilig naar school, training van leerkrachten, enzovoort.

Tijdens de Week van de Duurzame Gemeente 2023 willen we lokale helden in de bloemetjes zetten die inzetten op bovenstaande uitdagingen. Tegelijkertijd zullen we deelnemende gemeenten inspireren met Vlaamse en internationale goede praktijken en tools om ook als lokaal bestuur bij te dragen aan SDG 4.

Hoewel scholen niet de enige lokale helden voor SDG 4 zullen zijn, moedigen we deelnemende gemeenten warm aan om de scholen op hun grondgebied – van kleuter tot volwassenenonderwijs – dit jaar maximaal te betrekken bij de campagne. Met schoolprojecten rond klimaat, milieu, eerlijke handel, inclusie, diversiteit, ... dragen zij heel concreet bij aan de realisatie van de SDG's. Een deel van het campagnemateriaal zal dit jaar ook afgestemd zijn op scholen (zie hoofdstuk 5).

In bijlage 1 achteraan deze handleiding vind je voorbeelden van mogelijke onderwijshelden per SDG.

In bijlage 2 vind je een lijst met SDG-lesmaterialen voor scholen. Bijlage 3 bevat een lijst met mogelijke keynote sprekers rond de thema's onderwijs & duurzaamheid.

Wat doe je als deelnemende gemeente?

Je duidt (maximaal 17) duurzame helden aan en registreert ze op www.duurzamegemeente.be .	Zie hoofdstuk 4
Je gebruikt het campagnemateriaal van de VVSG om de heldencampagne zichtbaar te maken in de gemeentelijke gebouwen en online. Je bezorgt het heldenmateriaal van de VVSG aan je helden.	Zie hoofdstuk 5
Je hijst de SDG-vlag gedurende de volledige campagneweek, met een officieel moment op 25 september.	Zie hoofdstuk 5

Je houdt de VVSG op de hoogte van lokale activiteiten i.h.k.v. de campagneweek.	Zie hoofdstuk 6
Je communiceert over je helden via lokale communicatiekanalen: gemeentelijk infoblad, website, sociale media, enzovoort.	Zie hoofdstuk 6
Je grijpt de campagne aan om de SDG's te integreren in het gemeentelijk beleid en bekend te maken onder de bevolking.	Zie hoofdstuk 7

3. Hoe neem je deel aan de campagne?

Schrijf je gemeente zo snel mogelijk in, ten laatste op 30 juni 2023, via www.duurzamegemeente.be/inschrijven. Hou er rekening mee dat de lokale politieke bestuursorganen hun fiat moeten geven voor deelname aan de campagne. Gemeenten die eerder al deelnamen, kunnen inloggen op www.duurzamegemeente.be en via de knop 'mijn gemeente' herinschrijven.

Heb je vragen? Contacteer Heleen Voeten van de dienst Bestuur & Strategie van de VVSG: heleen.voeten@vvsq.be of 0496 73 55 49.

4. Hoe duid je duurzame helden aan?

Criteria

Een duurzame held ...

- zet zich in zijn / haar dagelijkse bezigheden in voor een duurzame wereld.
- is een individu / organisatie / vereniging / school / bedrijf / groep.
- kan een gemeentelijke dienst zijn.
- heeft bij voorkeur een link met meer dan één SDG.
- is dynamisch, communicatief en inspirerend.
- is zichtbaar in de gemeente.

4 LEARN AND TEACH

In 2023 ligt de focus op helden die bijdragen aan levenslang leren, gelijke toegang tot kinderopvang en onderwijs, educatie rond de SDG's en wereldburgerschap. **Het staat de gemeenten vrij om ook helden te selecteren die geen duidelijke link hebben met het jaarthema.** Idealiter laat je wel alle helden minstens de denkoefening maken

hoe zij kunnen samenwerken met scholen, hoe ze zelf kunnen bijleren over de SDG's, of hoe ze impact kunnen hebben op leren en onderwijs bij ons of elders in de wereld.

De helden engageren zich om de SDG's actief uit te dragen tijdens de campagneweek van 18 tot 25 september: ze dragen de SDG-pin, ze informeren hun netwerk waar mogelijk en met behulp van het campagnemateriaal over de SDG's, ze zijn bereid mee te werken aan eventuele interviews, promofilmmpjes of andere vormen van communicatie rond de campagne. Via een publiek profiel worden ze zichtbaar gemaakt op de campagnewebsite.

Zoek mensen uit verschillende terreinen, uit verschillende deelgemeenten, met grote en minder grote netwerken, zowel professionelen als particulieren, zowel mensen uit het bedrijfsleven als uit het verenigingsleven, zowel personen als organisaties, enzovoort.

Heb aandacht voor helden die zich inzetten voor duurzaamheid binnen de eigen gemeente, maar ook voor helden die internationale rechtvaardigheid hoog in het vaandel dragen. Op het einde van deze handleiding lijsten we mogelijke helden op ter inspiratie. Op www.duurzamegemeente.be/sdgs vind je de helden van vorige edities terug.

Hoe ga je op zoek naar je helden?

Gemeenten zijn vrij om te bepalen hoe ze de zoektocht naar en de selectie van duurzame helden aanpakken. Enkele mogelijkheden:

- Richt een werkgroep op van ambtenaren en adviesraadsleden en laat hen helden voordragen.
- Laat elke gemeentelijke dienst een held voordragen of doe een oproep via de interne communicatiekanalen.
- Organiseer een stemming via de personeelswebsite.
- Laat burgers helden voordragen, bijvoorbeeld met een oproep via gemeentelijke kanalen (website, sociale media, magazine, ...) of via een ideeënbus waarin inwoners de namen van hun helden kunnen deponeren.
- Vraag de vorige lichting helden om nieuwe helden voor te dragen.

We raden aan om verschillende diensten te betrekken bij de selectie van helden: gemeente, OCMW, politie, brandweer, enz. Dit verhoogt het bewustzijn over de SDG's en verzekert een gevarieerde invalshoek. Voorbije edities van de campagneweek tonen aan dat de meerderheid van helden actief gevraagd zijn door het lokaal bestuur. Een open oproep naar de inwoners is een meerwaarde maar levert niet altijd het verhoopte resultaat. Bekijk zeker de heldenoproepen van voorbije jaren op de [inspiratiepagina](#) van de campagnewebsite.

Gemeenten die reeds deelnamen aan de campagne kunnen ervoor kiezen om (deels) met dezelfde helden te werken. We vragen om in dat geval de heldenpagina's op duurzamegemeente.be te updaten met nieuwe foto's en teksten.

De campagneweek valt rond dezelfde periode als de **Week van de Duurzame Mobiliteit** van het Netwerk Duurzame Mobiliteit (van 16 tot 22 september) en de **Week van de Handhaving** van Mooimakers (van 2 tot 8 oktober). De campagnes kunnen elkaar versterken, bijvoorbeeld door scholen die inzetten op STRappen of die een zwerfvuilactie organiseren, aan te duiden als duurzame helden.

5. Welk campagnemateriaal krijg je van de VVSG?

Begin september leveren we een pakket met campagnemateriaal. We kiezen voor zo duurzaam mogelijk materiaal, bijvoorbeeld mastvlaggen uit gerecycleerde PET. Alle fysieke campagnemateriaal is gratis.

Voor de gemeente

- 1 mastvlag (150cm x 100cm) met het overzichtslogo van de SDG's
- Sociale media-kit 'Week van de Duurzame Gemeente' (e-mailbanner, LinkedIn-banner, omslag voor twitter en facebook, enz.)
- Handleiding om aan de slag te gaan met de tijdcapsule en de toekomstwensen

Het is niet haalbaar om elke deelnemende gemeente een tijdcapsule te bezorgen. We hopen dat deelnemende gemeenten hiervoor kunnen rekenen op de creativiteit van lokale scholen of jeugdverenigingen. In deze korte nota geven we wel graag **tips en scenario's** mee om aan de slag te gaan met een **tijdcapsule**, en met het verzamelen en opvolgen van **toekomstwensen**.

Voor de duurzame helden (niet scholen)

- 17 SDG-pins
- 10 raamsticker (30x30cm) 'Ik ben een duurzame held'
- Sociale media-kit 'Ik ben een duurzame held voor SDG 4' (e-mailbanner, LinkedIn-banner, omslag voor twitter en facebook, enz.)

Voor de duurzame helden (scholen)

- 650 SDG-kleef tatoos voor leerlingen
- 5 grote banners in zeil (90x60cm) 'Onze school draagt bij aan de SDG's'
- 150 SDG-bingokaarten voor leerlingen & 50 voor leerkrachten

⇒ Dit materiaal is geschikt voor zowel lagere als secundaire school.

De laatste jaren zetten we extra in op **digitaal materiaal**. De gemeente drukt dit op eigen kosten af of gebruikt het via digitale media. Het gaat om:

- wenskaartjes, om de wensen van helden, burgers en scholen voor een duurzame gemeente in 2030 te verzamelen
- affiche 'duurzame school' met tips per SDG
- spuitmals om de SDG-logo's met bijvoorbeeld krijtspray aan te brengen op muren of straten
- SDG-mastvlag met logo SDG 4 'kwaliteitsvol onderwijs'
- affichereeks met heldenportretten per SDG
- personaliseerbare heldenaffiches
- SDG-beachvlag
- roll-up banner 'Wij doen mee aan de Week van de Duurzame Gemeente'
- bierviltjes met laagdrempelige tips per SDG
- SDG-bingokaarten voor burgers en voor gemeentepersoneel

OVER DE VLAG:

- Vraag na wie lokaal goedkeuring moet geven voor het hijsen van een vlag.
- We hijsen de vlag aan het begin van de campagneweek, maar we vragen om het officiële gebeuren op 25 september te organiseren (= de verjaardag van Agenda 2030). Ook in Nederland en elders worden op deze datum vlaggen gehesen.
- Geef ons een seintje als je al een SDG-mastvlag hebt. We sturen dan geen nieuwe vlag op.

6. Hoe zetten we duurzame helden in de kijker?

- De VVSG promoot de campagne via haar website, nieuwsbrief, maandblad en sociale media.
- De VVSG maakt campagnefilmpjes die de gemeenten via hun eigen kanalen kunnen verspreiden.
- De VVSG schakelt haar perscontacten in om in de aanloop naar en tijdens de campagneweek te berichten over de duurzame gemeenten en hun helden.
- Op 25 september hijsen verschillende partners de SDG-vlag: Belgische NGO's, provinciebesturen, regionale en federale overheidsdiensten, gemeenten in Nederland en zuster gemeenten van Vlaamse deelnemers. Gezamenlijke actie vergroot de kans op internationale aandacht.

Uiteraard verwachten we van de deelnemende gemeenten dat zij zelf ook alles uit de kast halen om de SDG's en de heldendaden van hun duurzame helden in de spotlights te zetten. Welke communicatiekanalen kan je gebruiken? We geven graag wat inspiratie mee:

- Zet elke dag een held in de kijker, bv. via een interview in het gemeentelijk infoblad of een podcast die je verspreidt via je website en sociale media. Je kan dit ook elke week/maand doen, en laten doorlopen na de campagneweek.
- Laat het Instagram of TikTok-account van je gemeente overnemen door één of meerdere helden.
- Nodig een held uit voor een gesprek op de lokale radio of TV.
- Maak een voorstellingsfilmpje van je helden en verspreid het via de communicatiekanalen van je gemeente of speel het af in het gemeentehuis.
- Plaats de e-mailbanner van de heldencampagne onder al het gemeentelijk mailverkeer.
- Stel www.duurzamegemeente.be tijdelijk in als startpagina op de computers van de lokale bibliotheek.
- Maak een QR-code aan voor de [heldenpagina van jouw gemeente](#) en verspreid die in het straatbeeld.
- Breng de helden in contact met de communicatieambtenaar van de gemeente. Zo kunnen de helden hun ervaringen, weetjes en nieuws rechtstreeks doorgeven.
- Nodig de lokale of regionale pers uit wanneer de SDG-vlag gehesen wordt of wanneer de helden voorgesteld worden.
- Maak de SDG's en de lokale helden zichtbaar op lokale activiteiten. Verschillende provincies lenen SDG-sensibiliseringsmateriaal uit. Download de brochure '[50 sensibiliserende praktijkvoorbeelden](#)' voor inspiratie.
- Organiseer een wandeling of zoektocht langs lokale duurzame initiatieven.
- Bekijk de [inspiratiepagina](#) van de campagne en ontdek wat deelnemende gemeenten de voorbije jaren ondernamen om de SDG's en de duurzame helden in de schijnwerpers te zetten.

De VVSG maakt tijdens de zomer een gezamenlijke kalender aan op de campagnewebsite. Geef je geplande activiteiten door.

7. Hoe maken we de link naar concrete engagementen op beleidsvlak?

Door deel te nemen aan de campagne bekrachtig je het engagement van je gemeente voor de SDG's en kan je het bestuur en verschillende diensten meetrokken in het SDG-bad. Wie de SDG's beter kent, zal er ook meer rekening mee houden in de uitwerking van projecten en acties. De campagneweek kan een gelegenheid zijn om een SDG-toelichting te organiseren, een nieuw project af te toetsen aan de SDG's of een lokale SDG-werkgroep op te starten. Verschillende gemeenten hebben dankzij de campagneweek ook langdurige samenwerkingen opgebouwd met hun duurzame helden.

Tijdens de campagneweek organiseert de VVSG een **webinar** rond Educatie Duurzame Ontwikkeling (EDO): Welke materialen en tools bestaan er om in of met scholen aan de slag te gaan rond de SDG's? Met welke educatieve organisaties kan je hierrond als lokaal bestuur samenwerken? Welke goede praktijken bestaan er al van steden en gemeenten die met de scholen op hun grondgebied SDG-projecten opzetten?

Overweeg daarnaast volgende acties:

- Onderteken met het bestuur de SDG-engagementsverklaring van de VVSG.
- Gebruik de VVSG-tools om de SDG's verder te verankeren in je beleid. Hanteer bijvoorbeeld de SDG-cirkeloefening of de SDG-toets bij de uitwerking van projecten. Meer informatie en tools vind je op onze SDG-website.
- Duid SDG-ambassadeurs aan onder de lokale raadsleden.
- Vraag elke dienst op te lijsten hoe zij het komende jaar extra willen inzetten op levenslang leren.
- Verspreid een interview of filmpje waarin de burgemeester vertelt waarom en hoe de gemeente tijdens de komende legislatuur wil bijdragen aan de SDG's.
- Toets alle nota's voor het college en/of de gemeenteraad af aan de SDG's.
- Informeer je adviesraden over de SDG's en zoek naar gezamenlijke actiepunten.
- Bekijk hoe jouw gemeente momenteel scoort op de SDG's via www.sdgmonitor.be en bespreek met het bestuur welke scores jullie willen verbeteren op de korte en de lange termijn.
- Selecteer prioritaire SDG's voor jouw gemeente, op basis van een SDG-impactanalyse. Ga bij grote projecten na of ze (nog meer) positieve impact kunnen hebben op deze SDG's, of stel indicatoren op om de vooruitgang op je prioritaire SDG's op te volgen.
- Stel een diverse werkgroep samen om de duurzame helden te selecteren en te begeleiden. Dit versterkt het bewustzijn over de SDG's bij de leden van de werkgroep en vergroot het draagvlak om de SDG's op te nemen in de eigen dienst of activiteiten, wat op lange termijn bijdraagt aan een duurzamer lokaal beleid.
- Nodig de VVSG uit voor een SDG-toelichting aan het CBS, de gemeenteraad, het MAT, de diensthoofden of alle medewerkers.

8. Tijdslijn: de campagne stapsgewijs

Goedkeuring deelname door lokaal beslissingsorgaan	Vóór 30 juni
Inschrijven op www.duurzamegemeente.be	t.e.m. 30 juni
Duurzame helden selecteren	juli – augustus
Duurzame helden registreren op www.duurzamegemeente.be	t.e.m. 15 september
Ontvangst campagnemateriaal	Begin september
Week van de Duurzame Gemeente: - de SDG-vlag hijsen, met officieel moment op 25 september - wensen verzamelen in de tijdcapsule - communiceren over de duurzame helden	18 tot 25 september
De campagneweek hoeft niet te stoppen op 25 september. Je kan bijvoorbeeld maandelijks een held in de kijker blijven zetten.	nawerking

9. Inspiratie voor de helden

Willen jouw helden zich informeren over de SDG's?

- Wat zijn de SDG's?
<https://vvsq.be/kennisitem/vvsq/wat-zijn-de-duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen>
- SDG's in een notendop
<https://vvsq.be/kennisitem/vvsq/sdgs-in-een-notendop>
- Filmpje waarin Vlaamse burgemeesters de SDG's uitleggen
<https://www.youtube.com/watch?v=H2Mwm-nF2sg&t=2s>
- SDG-website van de federale overheid
<https://www.sdgs.be/nl/sdgs>
- SDG-website van de VN
<https://unric.org/nl/duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen/>
- SDG's vertaald in concrete acties
<https://www.goodlifegoals.org/>
<https://www.vvsq.be/kennisitem/vvsq/sdg-bierviltjes>

Deelnemende gemeenten kunnen bij de VVSG een laagdrempelige presentatie voor de helden opvragen (in de vorm van een powerpoint of een filmpje), met informatie over de SDG's en over de rol van de helden tijdens de Week van de Duurzame Gemeente. Je kan deze presentatie in groep tonen aan de helden of digitaal aan hen bezorgen.

10. BIJLAGEN

10.1 Mogelijke duurzame helden (onderwijs & andere)

	<ul style="list-style-type: none"> - brugfiguur tussen scholen en gezinnen in armoede - vrijwilliger lege-brooddozen-actie - buddy van personen in kansarmoede - school die een bewust armoedebeleid voert - vrijwilliger sociale kruidenier - organisator fietsbib, babytheek, pampersbank of ander deelinitiatief - mensen of organisaties die zich inzetten voor armoedebestrijding
	<ul style="list-style-type: none"> - school of bedrijf die betaalbare en gezonde warme maaltijden voorziet - kinderopvang die kiest voor duurzame voeding - medewerker voedseldepot, voedselbank, maaltijdbedelingen - lokale horeca-uitbater die overschotten doneert - organisator workshop koken met restjes - korte-keten-initiatieven - school of bedrijf die samenwerkt met lokale boeren
	<ul style="list-style-type: none"> - school of werkgever die campagne voert rond mentaal welzijn - school of werkgever die jongeren of werknemers uitdaagt om te bewegen - kinderopvang die bewegen en buiten spelen stimuleert - projecten die gezondheidsongelijkheid aankaarten - vrijwilliger in de zorg of psychosociale hulp - betrokkenen bij campagnes rond gezonde lucht - school of onderneming die actief drugs- en alcoholbeleid voert
	<ul style="list-style-type: none"> - werkgever die structureel beleid rond levenslang leren voert - inclusieve kinderopvang - school met scholenband in het Globale Zuiden - leerkracht, school of vereniging die projecten doet rond internationale solidariteit, wereldburgerschap, duurzame ontwikkeling, ... - huiswerkbegeleider of leerbuddy - lokale partners in projecten rond taalstimulatie, spijbelpreventie, schooluitval - vrijwilliger BedNet - vrijwilliger of project dat inzet op veilige schoolomgeving
	<ul style="list-style-type: none"> - burgers die betrokken zijn bij project rond onderwijs toegang voor meisjes - projecten die fysiek en seksueel geweld tegen vrouwen aankaarten - werkgevers of organisaties die ijveren voor vrouwen in leidinggevende functies - werkgever of uitbater met aandacht voor afkolfruimte of kinderopvang - organisator van vrouwengroepen - collega die inzet op non-stereotiepe beeldvorming en communicatie - kinderopvang die inzet op genderneutraal spelen
	<ul style="list-style-type: none"> - leerkracht of vrijwilliger die werkt rond waterzuinigheid - waterbewuste school, waterzuinige sportclub - vrijwilligers die verspilling van water op bouwerven tegengaan - verenigingen die zich inzetten voor proper water en sanitaire voorzieningen in het globale Zuiden - burgers die hun (voor)tuin ontharden - school die ecologische schoonmaakmiddelen gebruikt

	<ul style="list-style-type: none"> - school die 'energy challenges' aangaat - vereniging die eigen energie opwekt - energiecoach (geeft gratis bespaaradvies aan huis) - initiatiefnemers of vrijwilligers van projecten tegen energie-armoede - duurzame verbouwers - leerkracht of vrijwilliger die sensibiliseert rond hernieuwbare energie - evenementen die kiezen voor duurzame energie en energie-recuperatie
	<ul style="list-style-type: none"> - schouders onder eerlijke handel op school / op kantoor - school die inzet op werkplekleren - sociaal ondernemer - collega die bijdraagt aan een inclusieve werkplek - oprichter uitwisselingsplatform voor lokale handelaars - bedrijven die investeren in duurzame projecten in het globale Zuiden - betrokkenen bij duurzaam lokaal toerisme
	<ul style="list-style-type: none"> - school die haar leerlingen uitdaagt tot onderzoek en innovatie - scholen, handelaars, organisaties die hun infrastructuur delen met de gemeenschap - schouders onder projecten die de digitale kansen van kwetsbare jongeren en ouderen vergroten - burgerplatform dat inzet op innovatieve oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen (en daarbij verschillende groepen uit de samenleving betreft) - lokaal bedrijf dat duurzame gebouwen of terreinen heeft
	<ul style="list-style-type: none"> - scholen die campagne voeren rond inclusie en gelijkheid - vrijwilliger in lokaal buddysysteem - bijlesgever aan anderstaligen of aan mensen met een beperking - evenementen met aandacht voor mensen met een beperking - burgers of organisaties die meewerken aan de kwalitatieve opvang van vluchtelingen - diasporaverenigingen die met partners in hun thuisland werken aan duurzaamheid
	<ul style="list-style-type: none"> - scholen die inzetten op erfgoededucatie - scholen die leerlingen en ouders uitdagen om de fiets of het openbaar vervoer te nemen - bedrijven, organisaties, overheden die kiezen voor transport per (cargo)fiets - burgers die kangoeroewonen, woningdelen of zorg-wonen - mensen die ijveren voor meer toegankelijk groen in de openbare ruimte - gezinnen die de auto zo vaak mogelijk laten staan
	<ul style="list-style-type: none"> - kinderopvang die herbruikbare luiers gebruikt - scholen die een gsm-inzamelactie of ander circulair initiatief organiseren - scholen die sensibiliseren rond afval sorteren - horeca-uitbater die 'restorestjes' promoot of kookt met voedseloverschotten - organisator repair café of ruilwinkel - bedrijven die hun productieketen willen verduurzamen - burgers die kiezen voor circulair (ver)bouwen

<p>13 KLIMAATACTIE</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - scholen die actievoeren rond klimaat, energieverbruik, .. - scholen die hun CO2-uitstoot monitoren en hierrond sensibiliseren - lokale aanvuurders van het verminderen van vleesconsumptie - gezinnen die bewust de auto laten staan - werkgever die fietsen, elektrische wagens, ... voorziet voor personeel - ondersteuners van klimaatprojecten in het globale Zuiden
<p>14 LEVEN IN HET WATER</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - scholen of onthaalouders die meedoen aan 'De Bewuste Visweek' of in actie komen tegen wegwerpplastic - lokale chefs die kiezen voor duurzame en/of lokale vis - vrijwilligers die het strand opruimen - lokale handelaars die plastic verpakkingen vermijden - bedrijf dat aan duurzaam afvalwaterbeheer doet - gezinnen die plasticvrij leven
<p>15 LEVEN OP HET LAND</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - scholen of kinderopvanginitiatieven met groene of klimaatrobuuste speelplaats, gevelgroen, dakgroen, ... - zwerfvuiloprapers of ploggers - lokale imkers - bedrijf, vereniging of organisatie die boomplantacties ondernemen - voorvechters van meer toegankelijk groen in de publieke ruimte - samentuin-projecten - burgers die hun (voor)tuin ontharden
<p>16 VREDE, JUSTITIE EN STERKE PUBLIEKE DIENSTEN</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - scholen die Schrijf-ze-VRIJdagen of andere campagnes rond mensenrechten organiseren - inclusieve & participatieve scholen - goede voorbeelden van efficiënte, innovatieve of creatieve dienstverlening - burenbemiddelaars - vrijwilligers bij vrede-initiatieven - buddy die kwetsbare burgers bijstaat in het kennen van hun rechten - opleidingscentra die in hun curriculum aandacht hebben voor mensenrechten
<p>17 PARTNERSCHAP OM DOELSTELLINGEN TE BEREIKEN</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - scholen die een internationale scholenband hebben - vierde-pijlerorganisaties met projecten in het globale Zuiden - bedrijven die projecten in het globale Zuiden steunen - scholen, bedrijven of verenigingen die op een originele manier aan sensibilisering rond de SDG's doen - burgers, verenigingen of gemeentelijke diensten die bijdragen aan een groter maatschappelijk draagvlak voor internationale solidariteit

10.2 SDG-lesmateriaal voor scholen

- Om met scholen en jongeren te werken rond de SDG's kan je terecht bij (onder andere) Globelink (bijvoorbeeld SDGcaching), Djapo, Studio Globo, Give a Day, Via Don Bosco, Broederlijk Delen en sdg@school.
- Globelink en Ecolife stelden samen een inspiratiegids 'Globaal Kabaal' op om met jongerengroepen activiteiten op te zetten rond de SDG's.
- Perspective 2030 maakte de gids 'Teach for SDGs' voor leerkrachten en schooldirecties om in het basis- en secundair onderwijs met de SDG's te werken.
- De Raad Van Europa ontwikkelde een SDG-boekje voor kinderen dat de SDG's begrijpelijk uitlegt en kinderen aanzet tot duurzame actie.
- Het project VALIES zocht met meer dan 50 Vlaamse scholen uit hoe Educatie Duurzame Ontwikkeling (EDO) in de praktijk gebracht kan worden. Het resultaat zijn verschillende tools en ondersteuning bij EDO-projecten, verzameld op www.edoschool.be.
- De Verenigde Naties ontwikkelden een bordspel voor kinderen vanaf 7 jaar, 'Go Goals', dat je gratis kan downloaden en uitprinten via <https://go-goals.org/nl/>. Spelers leren de SDG's kennen en ontdekken hoe ze er zelf aan kunnen bijdragen.
- De provincie Vlaams-Brabant lanceerde het spel 'Missie 2030' waarbij spelers verschillende wereldregio's moeten beheren en door goed samen te werken hun doelen kunnen bereiken. Het spel is gericht op jeugdverenigingen en scholen maar ook jonge ondernemers kunnen ermee aan de slag.
- Ook Broederlijk Delen biedt een SDG-spel aan voor jongeren. In 'Wat je toekomst!' wordt het spelterrein omgevormd tot een levensgroot spelbord waarop de deelnemers strijden om het grootste aantal SDG's te verzamelen en zo meer te weten komen over de doelstellingen.

In de aanloop naar en tijdens de campagneweek ontvang je van de VVSG regelmatig extra tips voor SDG-lesmateriaal en projecten met scholen. In september zullen we ook een webinar organiseren waar we enkele steden en gemeenten aan het woord laten die reeds SDG-projecten opzetten met lokale scholen.

10.3 Keynote sprekers rond thema's SDG 4

Wil je een infoavond, filmavond, participatie-evenement, debat, ... laten inleiden door een inspirerende spreker? Dit lijstje kan je op weg helpen.

NAAM	ONDERWERPEN	EXTRA INFO
Wendy Blanckaert	Educatie voor Duurzame Ontwikkeling en de school als oefenplaats voor toekomstgerichte vaardigheden	www.djapo.be
Stijn D'Hert	SDG's op school (officiële lezing)	UNESCO-scholen en UCLL
Fracarita	initiatieven rond onderwijs in het zuiden voor kinderen die een beperking hebben en die vaak verstoten worden in de maatschappij	https://fracarita-belgium.org/
SAAMO	armoede & onderwijs	https://www.saamo.be/
Griet Severeys	Diversiteit en verbinding in het onderwijs	https://vormingscentrum.hivset.be/wie-zijn-we/team/griet-severeys
Caroline Vrijens		Kinderrechtencommissaris
Rinke Vanhoeck	Gesprekken over onderwijs	Podcast-maker van 'Buiten de Krijtlijnen' https://www.dekrijtlijnen.be/
Elke Emmers	Diversiteit in het onderwijs	UHasselt
An De Bisschop	Kritische pedagogie, waarom (wereldburgerschap)educatie	https://www.linkedin.com/in/andebisschop1/
Pieter Sprangers	Levenslang leren, toekomst van het onderwijs	https://www.linkedin.com/in/sprangerspieter/
Peter Wollaert	Educatie duurzame ontwikkeling (EDO)	Directeur CIFAL Flanders https://cifal-flanders.org/
Dirk Jacobs	Onderwijs en ongelijkheid	Zie TED talk
Maya Dammans	Onderwijs en ongelijkheid	Zie interview in Klasse
Arnaud Raskin	Oprichter van Mobile School	https://www.streetwize.be/team/arnoud-raskin?lang=nl
Sara Vermeulen	Expert duurzame ontwikkeling en 'technology enhanced learning'	Oprichter Route 2030 (zie https://www.route2030.be/) en werkzaam bij VVOB
Jan Verschueren	Wereldburgerschap (o.a. belang ervan in lerarenopleiding)	https://www.linkedin.com/in/verschuerenjan/

De Week van de Duurzame Gemeente is een initiatief van de VVSG, met de steun van de Vlaamse Overheid en de Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking en Humanitaire Hulp van de federale overheid.

Vlaanderen
verbeelding werkt

VVSG

